

har fremsat i en Tale i Oslo i 1924, i øvrigt ikke en Tale, som for mit Vedkommende var et Indlæg i det specielle Spørgsmaal, som blev draget ind i Forhandlingen, men hvor der ganske rigtigt, saaledes som det ærede Medlem Hr. Rode har nævnt, var Betragtninger, som det ærede Medlem altsaa ganske har overset, Betragtninger om det rimelige i, at der ogsaa paa Arbejdsrettens Omraade skete en Udvikling, og at Opfattelserne paa dette Omraade naturligvis ikke vedblivende kan være de samme, som de var for 50 eller 100 Aar siden. Den Tale var ganske i Overensstemmelse med, hvad jeg i 1922 sagde her i Rigsdagen. Det er kedeligt, at det ærede Medlem har overset, at der ogsaa var saadanne Ting i den Tale.

Jeg maa fastholde, at saadanne Lejlighedslove særdeles vel kan vedtages, uden at man derved kommer i Konflikt med Principper, og selv om man vedblivende ønsker at opretholde visse Principper for det normale Liv. Det er jo heller ikke rigtigt, naar det ærede Medlem siger, at man ved en saadan Lejlighedslov drager farlige Konsekvenser efter sig. Det ærede Medlem og hans Parti har jo ogsaa før stemt for Lejlighedslove. Hvis man den 7. August 1914 var kommet med den berømte 7. August-Lov og havde foreslaaet, at nu skulde der fremtidig gælde en saadan Lov af Hensyn til Prisreguleringer og Eksport og alt det, som den omfattede, ja, saa havde naturligvis det højtærede Parti stemt og talt imod denne Lov, men de erkendte jo, at Loven af 7. August var en Lejlighedslov, som man meget vel kunde stemme for uden derfor at binde sig til, at de Principper, den omfattede, skulde gælde for det normale Liv. Og paa samme Maade blev der jo under Krigssituationen vedtaget en Række Love om militære Forhold — nogle, som vi under normale Forhold ingenlunde vilde stemme for, og andre, som Venstre under ingen Omstændigheder vilde stemme for nu. De Bestemmelser, der gennemførtes om Indskrænkning af Indkaldelser og Indskrænkning af det Mandskab, der blev udskrevet ved de aarlige Sessioner, Bestemmelser, som tog Sigte paa at undgaa den Ødslen med Penge, som jo i øvrigt kritiseres saa stærkt, er jo Ting, som Venstre ikke vil stemme for nu under de normale Tilstande, men som man stemte for den Gang, da de var gjort ønskelige ved de ekstraordinære Forhold.

Hvad angaar Tilslutningen til Sagen, maa jeg fastholde, hvad jeg allerede tidligere har sagt, at der er ingen som helst

Tvivl om, at det Skridt, vi havde i Sinde at tage, hvis det var blevet nødvendigt, havde Tilslutning hos det overvejende Flertal af det danske Folk og havde det selvfølgelig ogsaa i den danske Rigsdag, som jo dog ogsaa bestaar af forstandige Mennesker, der kunde se og tænke rigtigt om Situationen. Nu bagefter er jeg ganske klar over, at nu er det noget helt andet, nu koster det ikke noget, nu er der intet Flæsk, der raadner, og ingen Æg, der bliver fordærvet, nu er der ingen Fare ved at være rask og slaa i Bordet og sige, at vi har været Lovbrydere, eller hvad man nu har i Sinde at sige.

Det ærede Medlem drog i Tvivl, om vi havde haft Flertal. Ja, jeg har jo allerede sagt, at naturligvis er Grundlovsbestemmelsen om, at saadanne Love skal forelægges først for Folketinget, Vidnesbyrd om, at Landstinget ikke har noget at gøre med at styrte Ministerier, og hvis vi ikke havde Flertal i Folketinget, ja, saa maatte vi have fundet os i at blive styrtet paa den Sag — og det havde for mig været en særdeles hæderlig Sag at styrte paa. Vi maatte tage de Konsekvenser af Handlingen som fulgte, det er klart. Men der kunde altsaa ikke for mig være nogen Tvivl om Flertallet, og jeg maa sige, at jeg har den Dag i Dag den gode Tro til Rigsdagens Medlemmer, at naar de havde staaet overfor Ansvaret, netop Ansvaret for Værdier, for Samfundets Interesser, som den Gang var paa Spil, saa var de ikke veget tilbage for at bryde med det, de nu kalder Principper, for at gøre den eneste Handling, som var rimelig.

Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard forundrede sig over, at vi ikke forud havde søgt lidt Underretning om, hvordan man saa paa denne Sag. Men jeg kunde dog ikke godt gaa rundt til de politiske Partier, som i Pressen og paa anden Maade ikke behandlede os med nogen synderlig Tillid eller Elskværdighed; det vilde dog have været lidt ejendommeligt, om vi i de Dage skulde have gaaet rundt til det ærede Medlem og andre og spurgt, hvorledes de vilde stille sig til noget saadant. Men maaske var det heller ikke det, det ærede Medlem mente; hvis det ærede Medlem for Eks. mente, at vi skulde have spurgt Arbejdsmandsforbundet og Hr. Lyngsie om, hvad de mente — det er muligt, det var noget saadant, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard tænkte paa —, saa kan jeg sige, at der paa et tidligt Tidspunkt af Konflikten for os var fremsat Udtalelser — ikke for mig personlig, men for en af mine Kolleger — af den Hr. Lyngsie, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard er saa glad for, i hvilke denne Mand erklærede,